

Justis- og Beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.

0030 OSLO

SVAR - HØRING - ENDRINGER I DOMSTOLSTRUKTUR

Vi viser til invitasjon fra Justis- og beredskapsdepartementet 26. januar 2022 om høring av endringer i domstolstruktur.

Saken har i dag vært til behandling i formannskapet og følgende ble vedtatt:

1. Lillehammer kommune ønsker gjenoppretting av Sør-Gudbrandsdal tingrett som selvstendig domstol.
2. Alternativt ønsker Lillehammer kommune at Lillehammer og Vågå blir én tingrett med to rettssteder og med stedlig ledelse fordelt på de to rettsstedene som fast kontorsted.
3. Sakens vurderingsdel og konklusjon oversendes som høringssvar fra Lillehammer kommune.

Sakens vurderingsdel og konklusjon er som følger

Vurdering:

Lillehammer kommune har merket seg synspunktene fra ulike høringsinstanser, bla. fra Domstolsadministrasjonen. Ved vurderingen av hvilket standpunkt Lillehammer kommune skal innta, har Lillehammer kommune i tillegg i særlig grad merket seg høringsuttalelsen fra de ansatte ved rettssted Lillehammer.

Lillehammer kommune mener det er av stor betydning for Lillehammer og vår region å ha en selvstendig og lokal domstol. Dette ønsket kan imidlertid ikke gå på bekostning av rettsikkerheten. Av saksutredningen kommer det fram at tilhengere og motstandere av domstolsreformen vektlegger ulike sider av dette spørsmålet.

Slik Lillehammer kommune ser det, vil en selvstendig domstol i Gudbrandsdalen i tilstrekkelig grad ivareta behovet for et sterkt og robust nok fagmiljø i det daglige. Kompetanseutvikling og erfaringsutveksling må uansett sikres gjennom kursing på nasjonalt nivå. Når det gjelder særlig spesialiserte sakstyper så er nok heller ikke dagens størrelse tilstrekkelig. Ved særlige behov må da domstolen bruke de mekanismer som ligger i lovverket i dag for å sikre dette.

Ut fra de opplysninger som foreligger, kan ikke Lillehammer kommune se at saksbehandlingstiden i vårt distrikt er redusert som følge av reformen i løpet av de månedene denne har vart. I samme periode har mange rettsmøter gått digitalt på grunn av pandemien, domstolene er tilført økte dommerressurser og sakstilfanget har gått noe ned.

Lillehammer kommune mener rettssikkerhetshensyn for Lillehammers og regionens befolkning ble godt ivaretatt gjennom den strukturen som var tidligere hvor Lillehammer og Vågå hadde felles sorenskriver. Sør-Gudbrandsdal tingrett hadde, før domstolsreformen, en størrelse som gjorde at de svakhetene som ble påpekt for en del domstoler, ikke gjorde seg gjeldende. Antall saker og saksbehandlingstid lå de siste årene før reformen på et stabilt og jevnt nivå. Domstolen var stor nok til at habilitet sjelden var et problem, og liten nok til at publikum kjente en tilhørighet. Sør-Gudbrandsdal tingrett var også en attraktiv domstol, der det ikke var vanskelig å tiltrekke seg attraktiv arbeidskraft.

Lillehammer kommune er bekymret for at rettssted Lillehammer på sikt vil svekkes med dagens organisering. Det gjelder både i forhold til tilgjengelighet for publikum, ressurser, kompetanseutvikling og når det gjelder rekruttering. Strukturendringen vil i et lengre perspektiv kunne føre til både en nedgang i antall advokater lokalt og at færre jurister velger å bosette seg i Lillehammer. Det vil være negativt for rettssikkerheten dersom tilgangen til advokatbistand lokalt for regionens næringsliv og innbyggere svekkes.

Store geografiske dekningsområder for tingretten, medfører også en økende risiko for at saker flyttes utenfor området de har sitt opphav og sakene settes da med meddommere utenfra området. Dette utfordrer nærhetsprinsippet og behov for kjennskap til lokale forhold. Stor reisebelastning for dommerne, og opplevelsen av manglende tilstedeværende ledelse, kan over tid også føre til at det blir mindre attraktivt å søke stillinger på de enkelte rettssted utenom hovedsetet på Gjøvik.

En tydelig og fysisk lokal tilstedeværelse av en selvstendig tingrett er viktig for Lillehammer. Ut over de elementene som allerede er berørt, bør det bemerkes at Høgskolen i Innlandet, campus Lillehammer, i dag gir tilbud om bachelorstudier i rettsvitenskap. Høgskolen i Innlandet arbeider for å få universitetsstatus og mastergradsstudier i rettsvitenskap. For utviklingen av juridisk utdanning på campus Lillehammer vil en selvstendig tingrett kunne ha positiv betydning.

Lillehammer vil slik Lillehammer kommune ser det, være best tjent med en reversering av domstolsreformen. Dette kan enten skje gjennom en full reversering, slik at det igjen blir fire tingretter i Oppland, eller ved en delvis reversering slik at det blir en tingrett i Gudbrandsdalen med hovedsete på Lillehammer og rettssted i Vågå.

Konklusjon:

Lillehammer kommune ønsker primært en full reversering av domstolsstrukturen fra 2021. Alternativt er det ønskelig med en delvis reversering, der det etableres en tingrett i Gudbrandsdalen med hovedsete i Lillehammer og rettssted i Vågå.

Med hilsen

Dag Vågsnes
Strategi- og analysesjef

Kopi: